

SZÖVEG –
NÉMETH ZSÓFIA, SZŐNYI LÍDIA pszichológusok

SOROZAT –
EGY TÖRTÉNET, SOK KÉRDÉS

A VÉGTELENBE ÉS TOVÁBB

*„Hogy rettenetes, elhiszem,
De így igaz.
Ha szeretsz, életed legyen
Öngyilkosság, vagy majdnem az.
Mit bánom én, hogy a modernek
Vagy a törvény mit követelnek;
Bent maga ura, aki rab
Volt odakint,
Én nem tudok örülni csak
A magam törvénye szerint.
[...]
Ne szólj, ne sírj, e bonthatatlan
Börtönt ne lásd;
És én majd elvégzem magamban,
Hogy zsarnokságom megbocsásd.”
(Szabó Lőrinc)*

Bár életünket nem vethetjük le és fel kényünk-
kedvünkre, mint valami elnyűtt kabátot, de azért
valljuk be, időnként elfog minket a vágy, hogy
kilépjünk a megszokott kereteink, korlátaink közül,
hogy valami merőben mást, újszerűt, a mindennapi
rutin szöges ellentétét csináljuk. Sőt, néha
szeretnénk mindent újrakezdeni, a legelejéről vagy
majdnem onnan, tiszta lappal, ám ha lehet, akkor
a mostani bölcsességünkkel felvértezve, mert akkor
talán másképp alakulnának a dolgaink. No igen,
a kéne meg a volna, a két elbájoló, kételykirobbantó
szavunk. Mi lenne, ha szó szerint fényévekre
kerülnénk a mostani életünk folyásától, a világtól,
amit már oly jól ismerünk?

◆ A TÖRTÉNET

Történetünk, az „Utazók” című film hősei hétköznapi emberek, akik valami egészen
rendkívüli dologra vállalkoztak. Egyenesen fejest ugrottak az ismeretlenbe azért,
hogy a szó szoros értelmében kezdjék újra az életüket. Egy teljesen új világba
tartanak 5000 másik emberrel együtt az Avalon nevű űrhajón, és az út 120 évig tart.
Annak érdekében, hogy az utasok túléljék ezt az intergalaktikus űrutazást, minden
egyik ember egy speciális ágykamrában fekszik hibernált állapotban, így a testük
egyáltalán nem öregszik, és olyan, mintha csak elszundítottak volna. Jelen esetben
a szunyókálás azonban több mint egy évszázadig elhúzódik. Az eredeti tervek szerint
az űrhajó robotpilótával üzemel, és az utasokat csak négy hónappal a célbaérés előtt
ébreszti fel a rendszer, ám az ilyen kalandoknak éppen az a lényege, hogy mindig
váratlan fordulat következik be.

Jim (Chris Pratt) egyszer csak ébren találja magát ezen az ultramodern, ám tökéletesen néma és üres monstrumon. Izgatottan várja, mikor bukkannak fel a társai, hogy megkezdjék utuk következő szakaszát, ám mindhiába, mert önmagán kívül egyetlen éber lélekkel sem találkozik. Rá kell jönnie, hogy porszem került a gépezetbe, és 90 évvel a tervezett időpont előtt sikerült felébrednie. Nem kellene hozzá különösebben magas szintű matematikai képességek, hogy Jim ráébredjen, halálra van ítélve: így soha nem fog megérkezni az új világba, és élete hátralevő részét az űrben, egy acélmonstrum csillogó-villogó, zárt belsejében, magányosan fogja eltölteni.

Kezdeti reményvesztett állapotából az android-robot bártender Arthur (Michael Sheen) billenti ki, aki a pillanat megragadására ösztökéli Jimet. A férfi minden tőle telhetőt megtesz, mindeközben kiismeri az egész űrhajót, különösen annak egyik alvó utasát, Aurorát (Jennifer Lawrence). Jim egy éven keresztül őrlődik egyedül, míg végül rászánja magát, és engedve a pillanatnyi önzésnek, felébreszti a nőt. Kétségbeesett idők kétségbeesett tettekre sarkallnak, tartja a régi mondás. Aurora azt hiszi, ő is egy meghibásodás következtében ébredt fel.

ÖNZÉS VAGY SZERETET?

Kezdetét veszi hát a két ember nem mindennapi kalandja, amely sok kérdést felvethet bennünk. Az ember társas lény, és a kiközösítettség érzése, valamint a társaktól való elszigetelődés negatívan befolyásolja mind az egészségünket, mind pedig a hangulati állapotunkat, és korai halálhoz is vezethet. De volt-e joga Jimnek ilyen módon meghatározni, és ha úgy tetszik, elvenni egy másik ember életét? Morális kérdés egy olyan témáról, amely több mint valószínű, soha nem fog megtörténni jelen sorok egyetlen olvasójával sem. Mégis szeretünk eltöprengeni az ilyen és ehhez hasonló kérdéseken, kényelmes ezekről vitázni, hiszen kellő mértékben távolinak, elképzelhetetlennek tűnik a szituáció, nem rólunk szól, így bátran véleményt nyilváníthatunk. Valójában azonban igencsak húsba vágó kérdéseket boncolgat a film, hiszen a párkapcsolatokban élők zöme szembesül a kínzó kétellyel: ellentétes érdekek esetén kinek a vágyait vegyük figyelembe, ráerőltethetjük-e a másakra az akaratunkat, manipulálhatjuk-e a másikat a céljaink elérése érdekében, kisajátíthatjuk-e a másik embert? Lehet-e egyensúlyba hozni két embert?

Persze jelen történetünk csupán a képzelet szüleménye, amolyan 21. századi mese. A régi mesék főhősei is felébresztették az üvegekoporsóban fekvő lányokat, de ezzel életre hívták őket. Jim ébresztése azonban a való élet helyett csupán egy acélba zárt életet ad a lánynak, elvéve ezzel Aurora jövőbeli lehetőségeit. A meséket gyakran vádolják azzal, hogy nincs mondanivalójuk a párkapcsolatok valódi nehézségeiről, hiszen véget érnek, amint a szereplők egymásra találhatnak. Verena Kast, svájci pszichoterapeuta szerint ez nem így van, hiszen egymás megtalálása nem csupán egy meghatározott pillanat eredménye, sokkal inkább folyamat, amelynek ismétlődnie kell, hogy a férj és a feleség közös erővel legyűrhessek a párkapcsolatok különböző fázisaiban óhatatlanul is felbukkanó elidegenedés érzését, s újra és újra egymásra találjanak.

Mivel a boldog menyegző és a hetedhét országra szóló lakodalom nem éppen az a befejezés, amelyet a saját házasságainknak szánunk, így érdemes az egymásra találásra egy olyan lehetőségként tekintenünk, amelyhez bármely párkapcsolati szakaszban folyamodhatunk.

Auróra és Jim között valódi kapcsolat a nő döntése hiányában nem tud kialakulni, hiszen az ébredést a férfi egyedül kezdeményezte, s az azt megelőző egy év bőven elegendő idő volt számára, hogy a lány szépségét lesve, a leírt gondolatain ábrándozva egy olyan képet alakítson ki róla, amelynek a valósághoz nem sok köze

van. Mese habbal, mondhatjuk, de tényleg olyan ritka ez a való életben? Bizony, olykor megesik, hogy amikor figyelünk a másik emberre, ahelyett, hogy minél alaposabban igyekeznénk megismerni őt, a fantáziánk segítségével próbáljuk felépíteni a másik személyiségét. Igen veszélyes út ez, hiszen így a másik valójában rejtve marad, s elmarad az önfelismerés élménye is, amikor a másik szemében felfedezzük saját magunkat, s ez erővel és önbizalommal tölt el bennünket, és építi magát a kapcsolatot is. Bár a film mindezt összezsapja, és leönti egy nagy adag cukorsziruppal, de végeredményben a fentiek miatt a szereplőinknek kell a külön töltött idő, az egyedüllét, hogy visszaadják egymás szabadságát, hogy aztán éretten, immár a másik tökéletlenségének tudatában, a másik birtoklása nélkül szabadon dönthessenek egymás mellett. Valódi elköteleződés és életközösség csak így jöhet létre. Allport szavaival élve: „A meghittségnek (...) feltétele, hogy ne legyünk terhére másoknak, ne gátoljunk másokat, ne szűkítsük le más emberek mozgásterét a saját identitásunk keresésében.”

EGYÜTTES ERŐVEL

Jim és Aurora nehéz helyzetben sodródnak a világűrben, s életbevágóan fontos a kérdés: ketten vajon többre lesznek képesek, könnyebben felülkerekednek a rájuk leselkedő veszélyen?

„A PÁRKAPCSOLATOKBAN ÉLŐK ZÖME
SZEMBESÜL A KÍNZÓ KÉTELYVEL:
ELLENTÉTES ÉRDEKEK ESETÉN KINEK
A VÁGYAIT VEGYÜK FIGYELEMBE,
RÁERŐLTETHETJÜK-E A MÁSIKRA AZ
AKARATUNKAT, MANIPULÁLHATJUK-E
A MÁSIKAT A CÉLJAINK ELÉRÉSE
ÉRDEKÉBEN, KISAJÁTÍTHATJUK-E
A MÁSIK EMBERT?”

Ki tudnak lábalni szorult helyzetükből? „Az egész több, mint a részek összessége.” – állítja a Gestaltpszichológia. A szinergia, vagyis az eredményes együttműködés elve ugyanezt írja le, amikor a dolgok vagy emberek, egy csapat, egy baráti pár, egy házaspár együtt sokkal többre lesznek képesek, mint amire külön-külön lettek volna. A többletenergia létrejöttének azonban feltételei is vannak. Szükséges, hogy a pár tagjai képesek legyenek kommunikálni egymással, egy közös cél felé, közös irányba haladjanak, de közben felismerjék az eltérő képességeiket, tehetségüket is, amelyek összeadódva járulhatnak hozzá a közös cél eléréséhez.

GONDOLATAINK EREJÉVEL

Anélkül hogy a csattanót elárulnánk, annyi elmondható, hogy a film kiváló példa arra a fajta megküzdésre, amikor nem gyakorolunk teljes kontrollt egy kialakult helyzet felett, és nem áll módunkban megváltoztatni a körülményeinket. Ilyenkor a legjobb, amit tehetünk, hogy a helyzethez való hozzáállásunkat változtatjuk meg, és igyekszünk más szemszögből szemlélni az eseményeket – így tudjuk a legtöbbet kihozni az adott szituációból. Ehhez viszont szükségünk lehet a társas támogatásra, illetve minden olyan erőforrásunkra, ami támogatóan hat ránk. ♦

KÉPMÁS-ESTEK CSALÁD ÉS MŰVÉSZET MEGHÍVÓ

HELYSZÍN:
VÁRKERT BAZÁR
1013 BUDAPEST, YBL MIKLÓS TÉR 6.
RENDEZVÉNYTEREM

APA, FIGYELJ!

Beszélgetés az apaságról.

Az inspirációt
Varró Dani adja,
aki verseiből olvas föl.

Pszichológus
szakértő
vendégek: **Szónyi Lídia** és
Gyombolai Zsolt

A beszélgetést **Szám Kati** vezeti.

2017.
06.06.
KEDD

19 ÓRA

A RENDEZVÉNYEN VALÓ RÉSZVÉTEL INGYENES,
DE REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT.
TOVÁBBI INFORMÁCIÓ +36/1/3651414
SZERKESZTOSEG@KEPMAS.HU
WWW.KEPMAS.HU

RENDEZŐ:

KÖZREMŰKÖDŐ:

TÁMOGATÓ:

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

